

25.2.5

18b (רא"א) → 19b (סיום הפרק)

1. או הודע אליו חטאתו אשר חטא בה והביא את קרבנו שעיר עזים זכר תמים: ויקרא ד, כג
 2. או נפש אשר תגע בכל דבר טמא או בנבלת חיה טמאה או בנבלת בהמה טמאה או בנבלת שרץ טמא ונעלם ממנו והוא טמא ואשם: ויקרא ה, ג
 3. והביא איל תמים מן הצאן בערךד לאשם אל הפהו וכפר עליו הפהו על שנגתו אשר שנג והוא לא ידע ונסלח לו: ויקרא ה, יח
 4. או הודע אליו חטאתו אשר חטא והביא קרבנו שעיר עזים תמימה נקבה על חטאתו אשר חטא: ויקרא ד, כח
 5. או כי יגע בטמאת אדם לכל טמאתו אשר יטמא בה ונעלם ממנו והוא ידע ואשם: ויקרא ה, ג

- I ' משנה three (or two) opinions about foreknowledge needed for liability
- a העלם מקדש, not שרץ טמא, העלם שרץ טמא – must have ר"א quotes v. 2 –
- b מקדש, not טומאה, העלם is only of ר"ע: v. 2 implies that the
- c העלם טומאה, העלם מקדש (vv. 2, 5) imply ר' ישמעאל
- i Analysis of ר"א/ר"ע
- 1 חזקה (and עולה) – they disagree if he must know which טומאה affected him
- (a) ר"א: identified contradiction in עולה
- (i) Point: our משנה
- (ii) Counterpoint: ר"א finds liability for חטאת קבועה, even if he doesn't know if he ate חלב ורור or חלב
1. Dissent: ר' יהושע: v. 1 indicates that he must know which sin he committed to be liable
- (iii) Resolution: in our case, extra mention of שרץ implies that he must know which טומאה it is
1. But: in v. 1, only emphasis is on חטא, not which one
- (iv) ר"ע is mentioned along with בהמה, which was needed as per רבי's exegesis (above)
- 2 ר' יוחנן: they don't disagree – only on how the הלכה is inferred (משמעות דורשין)
- (a) Also: ר' ששת, as implied by the fact that he would arbitrarily switch their positions
- ii Question (רבא לר"ג): according to ר"א ור"ע, if he forgot both (טומאה וקודש) is he liable?
- 1 Answer: yes – he did טומאה
- 2 Counter: he forgot מקדש – should be פטור
- 3 טומאה or מקדש: see if he stepped away when reminded of ר"א's solution: אשי
- (a) Block: in either case, both components play a role in his avoidance when reminded
- (b) Conclusion: should be exempt (רש"י) or it is a תיקו (ר"י מגאש)
- d Related discussion: 2 paths, one טמא, the other טהור:
- i If: he walked on A, then B, then went into מקדש, certainly liable
- ii However: if he walked on A, entered מקדש, had הזאה, went on B and entered מקדש:
- 1 חכמים: liable
- 2 ר"ש: exempt
- (a) Rationale: neither of his entrances was in a state of טומאה
- iii Dissent: ר"ש בן יהודה maintains that ר"ש would exempt even in first case
- 1 Circumstance: he walked on A, forgot he had gone there, walked on B
- (a) And: ר"ש holds that partial knowledge is not considered ידיעה; חכמים do
- iv Question: why is he liable according to חכמים, when he got הזאה in the middle – each ידיעה is a ספק ידיעה
- 1 Answer1 (ר' יוחנן): חכמים made ידיעה=ספק ידיעה at all
- 2 Answer2 (ר"ל): authored by ר' ישמעאל who doesn't require foreknowledge
- (a) Note: they seem to have flipped positions in their interpretation of רבי:
- (i) בריתא: if he ate חלב and was told, did it again, רבי says that just as you would bring a חטאת for each one (if it was וודאי), you bring an אשם תלוי for each: (ר"א ור"ש): only obligate one as per v. 3
1. ידיעה=ידיעת ספק (→) sets up separate חטאת events
2. רבי ד"י - just as certainty generates separate חטאת events, ספק ידיעה separates אשם-תלוי events
- (b) Resolution:
- (i) ר' יוחנן: is easy – they made טומאה=ספק טומאה only in our case (per v. 2) not elsewhere (v. 4)
- (ii) ר"ל: identified the author as ר' ישמעאל to publicize that ר' ישמעאל doesn't require foreknowledge
1. Challenge: we already know that from his exhausting of the occasions of ונעלם
2. Answer: he might have had a tradition, not rooted in text, that ידיעה בתחילה is required – קמ"ל